

Учреждение образования
«Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина»

ЖУРНАЛИСТИКА

СЛОВЕСНОСТЬ

КУЛЬТУРА

Материалы
Международной заочной
научно-практической конференции
Брест, 1 марта 2017 года

Научное электронное издание

Брест
БрГУ имени А.С. Пушкина
2017

УДК 070+81:005.745

ББК 76.0+81.0_я431

Ж 92

*Рекомендовано редакционно-издательским советом
Учреждения образования
«Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина»*

Рецензенты:

заведующий кафедрой стилистики и литературного редактирования
Института журналистики БГУ, доктор филологических наук, профессор В.И. Ивченков;
заведующий кафедрой зарубежной журналистики и литературы
Института журналистики БГУ, доктор филологических наук, профессор Т.Н. Дасаева

Редакционная коллегия:

доцент кафедры русской литературы и журналистики БрГУ имени А.С. Пушкина,
кандидат филологических наук, доцент С.С. Клундук;
доцент кафедры иностранных языков по техническим специальностям БрГТУ,
кандидат филологических наук, доцент Н.Н. Домбровская;
доцент кафедры журналистики БрГУ имени А.С. Пушкина,
кандидат филологических наук, доцент И.В. Сацута;
преподаватель кафедры журналистики БрГУ имени А.С. Пушкина Е.В. Дебеляя

Под общей редакцией

заведующего кафедрой русской литературы и журналистики БрГУ имени А.С. Пушкина,
кандидата филологических наук, доцента Л.В. Скибицкой

Ж Журналистика – словесность – культура : материалы Междунар. заочной науч.-практ. конф., Брест, 1 марта 2017 г. / Брест. гос. ун-т им. А. С. Пушкина ; редкол.: С. С. Клундук [и др.] ; под общ. ред. Л. В. Скибицкой. – Брест : БрГУ, 2017. – 373 с.

Данное научное электронное издание включает материалы Международной заочной научно-практической конференции «Журналистика – словесность – культура» (1 марта 2017 г., Брест). Проблемное поле издания составили актуальные вопросы современной журналистики и филологии. Тексты статей сопровождаются аннотацией и ключевыми словами на русском (белорусском) и английском языках.

Издание адресовано преподавателям и студентам учреждений высшего образования, журналистам-практикам. Ответственность за содержание статей несут авторы.

УДК 070+81:005.745

ББК 76.0+81.0_я431

© УО «Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина», 2017

УДК 82 (091)

Вяч.М. Смаль (Брэст, БрДУ імя А.С. Пушкіна)

ПРАБЛЕМА РЭЦЭПЦЫІ ТЭМЫ РЭПРЭСІЙ У СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Ключавыя словы: рэцэпцыя, дыскурсіўныя стратэгіі, публіцыстычны дыскурс.

Анотацыя. У артыкуле аналізуецца дыскурсіўныя стратэгіі твораў беларускага пісьменніка С. Грахоўскага, у якіх у мастацкім і публіцыстычным планах асэнсавана тэма рэпрэсій.

У сучаснай культурнай прасторы выразна праявілася трансфармацыя топікі духоўнага, свет асабістага, інтымнага, душэўнага зліўся з грамадскім светам. Масавасць набылі раней адзінкавыя ідэі экзістэнцыйнай тугі, пакінутасці, адзіноты, трансцэндэнтнай памежнасці жыцця. Чалавек сучаснага грамадства перастаў адчуваць сябе абароненым у соцыуме, і грамадскае, нацыянальнае стала варожым для яго. Публічнае ў акалічнасцях новай культуры ўваходзіць у інтымную сферу (чалавека могуць знайсці ў любую хвіліну па тэлефоне, ён публічна выказвае свае пачуцці ў перыядычным друку, на тэлебачанні, у інтэрнэце), пачынае яе руйнаваць, а поспехамі ў прафесійнай, грамадскай сферах чалавек усё часцей спрабуе кампенсаваць разлад з самім сабою, імкнецца збегчы ад цяжару душэўных перажыванняў, субліміравацца. У такіх умовах публіцыстычны дыскурс канца ХХ ст. становіцца своеасаблівым камертонам, які дапамагае настроіць парадыгму пачуццяў чытацкай аўдыторыі.

Ключавыя змены культурнай прасторы нашага грамадства напрыканцы ХХ ст. супалі з ростам цікавасці айчынных мастакоў слова да вострых грамадскіх праблем (Чарнобыльская трагедыя, Афганская вайна, сталінскія рэпрэсіі, старажытная гісторыя Беларусі, трансфармацыя спрадвечных маральных канонаў і інш.), што было звязана з паваротам мастацкіх арыенціраў да чытацкай асобы, якая патрабавала пераасэнсавання зададзеных ранейшымі мастацкімі тэкстамі культурна-гістарычных арыенціраў, сацыякультурных каштоўнасцяў, пошуку новых маральна-духоўных і эстэтычных ацэнак рэчаіснасці і адпаведных форм іх выражэння (споведзь, эсэ, дакументальная публіцыстыка і інш.). У выніку ў нацыянальным слоўным мастацтве пачала фарміравацца новая агульная парадыгма рэцэпцыі і рэпрэзентацыі мастацкага твора ў прасторы “адноўленай” нацыянальнай культуры, ажывіўся дыскурс беларускіх пісьменнікаў як са

сваімі замежнымі калегамі, так і творамі сваіх папярэднікаў. Яркай рысай гэтага дыскурсу стала пашырэнне элементаў інтэртэкстуальнасці (цытаты, альязіі, рэмінісцэнцыі, спасылкі на раней невядомыя архіўныя матэрыялы).

Важныя вектары дыскурсіўна-сэнсавай арганізацыі мастацкіх тэкстаў былі раскрыты “рэпрэсаванай” дакументалістыкай рускіх пісьменнікаў (Л.М. Гумілёў, С.А. Снегаў, А.М. Гары, Л.Я. Драбкіна, Д.М. Кугульцінаў, С.І. Шчаглоў, М.У. Супруненка, Р.С. Клімовіч, Ю.К. Таркоўскі і інш.), якія ўзнавілі аб’ектыўную карціну сталінскіх рэпрэсій, дакументальна дакладна адлюстравалі вонкавы план трагедыі (умовы, быт, прычыны гібелі асуджаных людзей). Асобныя пісьменнікі (В.Ц. Шаламаў, Р.М. Уладзімаў) сцвярджалі, што сталінскія лагеры рабілі з чалавека істоту, бесчалавечную жывёлу, культывавалі боязь і непаўнаважнасць. Іншыя (А.І. Салжаніцын, А.Н. Рыбакоў) пераконвалі, што ў асобных выпадках лагернае жыццё было станоўчым, узвышала чалавека, дазваляла праявіцца лепшым яго якасцям.

Беларускія пісьменнікі канца ХХ ст. адлюстравалі маштаб дзяржаўнага тэрору, генацыд, духоўную веліч ахвяр, паказалі, што невыносныя кліматычныя ўмовы, голад і холад, лагерныя правілы, непасільная праца, паўсядзённая знявага не фарміравалі ў людзях амаральнасць, не гасілі дабро і не культывавалі зло. Найчасцей у складаных абставінах гіпертрафіравана праяўлялася тое, што было назапашана раней, сядзела глыбока ў душы і характары канкрэтнай асобы. Творчасць беларускіх пісьменнікаў паказала, што ў кожнай ахвяры сталінскага часу арганічна праяўляўся глыбокі ўнутраны свет, захоўваліся маральныя арыенціры, чалавечнасць і міласэрнасць, вера і надзея. Пры ўсім гэтым беларускімі мастакамі быў адзначаны нацыянальны аспект сталінскіх рэпрэсій, якія скіроўваліся супраць найбольш актыўнага насельніцтва, навуковай і пісьменніцкай інтэлігенцыі, моладзі, кіраўніцтва рэспублікі. І калі беларускім грамадствам, і ў тым ліку крытыкай, гэтыя тэксты былі ўспрыняты адпаведна, то ў расійскай чытацкай аўдыторыі праявіліся дыяфанічныя дыскурсіўныя стратэгіі.

У дадзеным выпадку характар прачытання “рэпрэсаванай” прозы вызначаўся не самім тэкстам або творчымі здольнасцямі рэцыпіентаў, а іх этнапсіхалагічнымі асаблівасцямі, грамадскімі кантэкстамі, нацыянальна-гістарычнымі праекцыямі і ўласнымі меркаваннямі і асацыяцыямі, сфарміраванымі сучаснымі нацыянальнымі СМІ. У гэтым плане паказальным з’яўляецца той факт, што ў апошнія дзесяцігоддзі ў расійскім грамадстве ўзмацняецца настальгія па сталінскім часе. Расійскім ваенна-гістарычным аб’яднаннем былі адкрыты дзясяткі музеяў, помнікаў і бюстаў Сталіну. Расійскім грамадствам аднаўляецца міф пра супердзяржаву, у якой панаваў лад, стабільнасць, эфектыўная эканоміка, пра неабходнасць

кіраўніка тыранічнага складу. Апытанне 1,6 тысячы рэспандэнтаў з 48 рэгіёнаў Расіі, праведзенае ў 2016 г. сацыялагічнай арганізацыяй “Левада-цэнтр” [3], паказала, што 34 % расіян ухваляе палітыку Сталіна, лічыць яго суровым, але неабходным для краіны кіраўніком. Была адзначана дынаміка грамадскай думкі: калі ў 2007 г. да асобы Сталіна адмоўна ставілася 29 % рэспандэнтаў, то ў 2016 г. ужо толькі 21 % апрошаных палічыў Сталіна “бесчалавечым тыранам”. У апошнія гады ў Расіі з’явіўся шэраг лжэгісторыкаў, якія маніпулятыўна скажаюць гістарычную праўду аб сталінскіх рэпрэсіях. Так, Я. Рачынскі, карыстаючыся прымітыўнымі рытарычнымі прыёмамі, зазначае: “Асуджаючы злачынства Сталіна, сённяшняе кіраўніцтва краіны аднаўляе многія механізмы сталінскай палітыкі” [1]. І нават умоўна прымаючы рэпрэсіі, асобныя “недагісторыкі” спрабуюць “адбяліць” імя Сталіна, зменшыць маштаб рэпрэсій або знайсці аргументы ў іх апраўданне. Напрыклад, навуковы супрацоўнік Інстытута расійскай гісторыі РАН Ю. Жукаў падкрэслівае: “Масавыя рэпрэсіі 1937–1938 гг. арганізаваў не Сталін, іх арганізавалі першыя сакратары, каб утрымацца пры ўладзе і не даць Сталіну правесці выбары на альтэрнатыўнай аснове, пры якіх яны б згубілі свае месцы. Яшчэ напрыканцы 30-х гг. народ называў гэтыя рэпрэсіі “яжоўшчынай”, выразна аддзяляючы таго, хто практычна займаўся гэтымі справамі” [4]. Палемізуючы з гістарычнымі фактамі, сучасны “публіцыст” Леа Сільвіа ў артыкуле “Ворагі народа і ахвяры рэпрэсій” сцвярджае: “Ворагі народа – гэта не ахвяры рэпрэсій, а справядліва асуджаныя і пакараныя” [1].

У многіх расійскіх аўтараў “рэпрэсаванай” прозы (А. Жыгуліна, У. Шаламава, Р. Уладзімава, А. Рыбакова, А. Салжаніцына і інш.) у большай ці меншай ступені можна знайсці апраўданне сталіншчыны, утапічны міф пра неабходнасць моцнай улады, якая культывуе ў людзей страх. Беларускае пісьменнікі (Янка Брыль, Л. Геніюш, С. Грахоўскі, Б. Мікуліч, А. Пальчэўскі і інш.), якія не маглі не ведаць творчасць сваіх расійскіх калег, суб’ектыўна перапрацоўвалі матывы, вобразы, сюжэты, аднаўляючы дыскурсіўную самарэцэпцыю, улічваючы нацыянальнага адрасата-рэцыпіента, узбагачаючы агульны дыскурс канца ХХ ст.

Важнымі для беларускіх аўтараў “рэпрэсаваных” тэкстаў з’яўляецца не проста аб’ектыўная перадача падзей і іх фіксацыя з улікам успрыняцця тэксту, адэкватнага прачытання і прыняцця яго чытачамі, але і яго глыбокае асэнсаванне, у выніку якога рэцыпіент змог бы ажыццявіць удумлівы дыялог, дыскурс з аўтарам, мог стаць актыўным сумоўцам.

Падобнае “правакаванне” палемічным зместам, фактамі і пытаннямі не столькі сваёй, колькі чытацкай прысутнасці ў тэксце, аўтарскі дазвол на мноства меркаванняў, пазіцый, пунктаў гледжання, дыскусій характэр-

ны для творчасці С. Грахоўскага, які сам прайшоў жудасныя выпрабаванні 1930–1940-х гг. У аповесці “Зона маўчання” пісьменнік задаецца рытарычнымі пытаннямі: “За што? Навошта? Каму гэта трэба?” [2, с. 72]; “Хто ж вінаваты ў гэтай бядзе? Хто давёў жанчыну да канібалізму, да страты памяці, да такога падзення? На Украіне, у Паволжы ў 1932–1933 гг. памерла ад голаду каля дзесяці мільёнаў няшчасных, дзяржава ў той жа неўрадлівы год прадала за мяжу дванаццаць мільёнаў цэнтнераў збожжа, а дарожкі елі сваіх дзяцей” [2, с. 183]. І нягледзячы на тое, што аповесць С. Грахоўскага не давала прамых адказаў на цэнтральныя пытанні, яна была станоўча ўспрынята крытыкай, атрымала характарыстыку “рэзка, адкрыта, паслядоўна” (Л. Гарэлік). Зразумела, шмат хто не мог пагадзіцца з адлюстраваным маштабам трагедыі, з перадачай жудаснага быту, апісаннем духоўнай прыгажосці і высакародных пачуццяў вязняў. Аднак ці было для аўтара галоўным прызнанне праўдзівасці пэўных дэталей? На працягу ўсяго твора пісьменнік акцэнтуюе ўвагу на іншым: ён паказвае глыбокую выратавальную і ачышчальную сілу мастацтва, як людзі ў няволі маральна ўздымаліся пасля самадзейных канцэртаў, гісторый і вершаў, расказаных таленавітымі апавядальнікамі.

У аповесці “Зона маўчання” пісьменнік асэнсоўваў псіхалогію выжывання чалавека ў нялюдскіх умовах, імкнуўся вывесці чытача на развагі пра тое, што ратавала, давала сілы ахвярнікам: хітрасць, знаходлівасць, калектывізм, вера. “Лагернікі жылі тым, што ў нешта верылі, суцяшалі адзін аднаго хуткімі амністыямі, прыдумлялі неіснуючыя камісіі па пераглядзе спраў. Гэтыя чуткі падтрымлівалі веру і дух знясіленых і змардаваных” [2, с. 221]. А ці не галоўным для мастака слова было духоўна ачысціць чытачоў сваім творам, сфарміраваць пэўную сістэму ўспрыняцця трагедыі рэпрэсій?

С. Грахоўскі не проста адлюстроўвае закранутую праблему, а хутчэй вывучае яе, аналізуе яе сацыяльныя аспекты, шукае адказы на важныя сацыяльна-палітычныя пытанні, дзеліцца з чытачамі сваімі разважанымі, аналізуе прычыны падзей і прагназуе сацыяльныя наступствы. Пазіцыя аўтара, па сутнасці, уяўляе сабой суб’ектыўную ацэнку падзей. Суб’ектыўнасць рухаецца ад сацыяльнага да прыватнага, спалучае ў адзінае цэлае чытацкае ўспрыманне з аўтарскай задумай, ствараючы, такім чынам, інтэр’суб’ектыўную прастору дыскурсу. Аўтар шукае ісціну, аднак не здольны пазбавіцца ад уплыву сацыяльных умоў. “Дзе ж тая праўда? Ці была яна, ці ёсць? Гэтыя пытанні б’юць і б’юць у мазгі, выкручваюць душу, ні ўдзень, ні ўначы не даюць спакою” [2, с. 16]. Разам з тым аўтар не толькі даносіць інфармацыю, але і імкнецца сфарміраваць пэўную пазіцыю ў чытачоў.

Аналізуючы складаныя першапрычыны тэрору, наступствы рэпрэсій для лёсаў іх удзельнікаў, пісьменнік не дае прамых адказаў, цураецца катэгарычных і безапеляцыйных меркаванняў, санкцыянуе дыскурсіўнае працынанне тэксту рэцыпіентамі. Сярод членаў рэпрэсіўных органаў былі выпадкова трапіўшыя ў сістэму ГУЛАГ вайскоўцы і шукальнікі матэрыяльных выгод, былі “сумленныя людзі, якіх зацягнула ў сваё жэрла страшэнная машына тэрору, зрабіла ўдзельнікамі крывавых злачынстваў” [2, с. 209]; былі і тыя, якія “жывуць і ганарацца, што служылі ў органах, стаялі на варце “дзяржаўнага спакою і бяспекі” [2, с. 209]; былі і самі рэпрэсаваныя, “а некаторыя начальнікі з былых нявольнікаў, каб утрымацца на службе, станавіліся асабліва лютымі і няўмольнымі” [2, с. 195].

Пісьменнік палемізуе з распаўсюджаным меркаваннем пра рэпрэсіі як нацыянальны генацыд аднаго народа. Ён сведчыць, што сярод ахвяр сталінскага тэрору былі людзі з самых розных куточкаў савецкай дзяржавы, прадстаўнікі розных рэлігій і нацыянальнасцей: ленынградскія блакаднікі, ровенскія баптысты, крымскія грэкі, паволжскія сяляне і інш. “Колькі іх прыбывала на маёй памяці! Вялікія і малыя, грузінскія і малдаўскія, польскія і ўкраінскія, беларускія і маскоўскія, вайсковыя і цывільныя знікалі, як дым, як снег пад дажджом. Прыходзілі сваімі нагамі – вывозілі патаемна начамі шкілеты былых вучоных, чыгуначнікаў, ветэрынараў, паэтаў, карабелаў, непісьменных, у зрэбніках, «тракцыстаў», жонак «ворагаў народа»” [2, с. 170].

Гістарычна дакладна, дэталёва пісьменнік адлюстравваў храналогію рэпрэсій у Беларусі: злачынную дзейнасць “паслухмяных служак крывавага рэжыму” [2, с. 55] – органаў унутраных спраў у сумнавядомай мінскай “амерыканцы”, справы супраць выкладчыкаў Беларускага ўніверсітэта, Віцебскага і Магілёўскага педінстытутаў. Многія з апісаных мастаком падзей маюць прывязку да канкрэтных гістарычных фактаў: “Галодных жанок за жменьку каласкоў па ўказе ад 7 жніўня 1932 г. здавала на дзесяць гадоў, а іх дзетак выпраўляла жабраваць” [2, с. 163]; “3 лета 1937 года ў турмы пайшлі чыгуначнікі, ад начальнікаў дарог да машыністаў і стрэлачнікаў” [2, с. 81]; “Каб трохі супакоіць народ і неяк апраўдаць свае злачынствы, у 1939 годзе даволі глуха загаварылі аб «перагібах у рабоце Наркамата ўнутраных спраў»” [2, с. 92]; “Пасля вызваленчага паходу Чырвонай Арміі на захад 1939 года наш лагер стаў інтэрнацыянальным. Увосень прыбыў этап з Польшчы” [2, с. 119]; “На пачатку 1942 года пайшлі этап за этапам мужчыны ў шынялях, без папруг і пятліц” [2, с. 173]; “Зімою 1942 года Берыя выдаў загад: нявыхад на работу без уважлівых прычын з’яляецца контррэвалюцыйным сабатажам” [2, с. 142].

Нягледзячы на тое, што любы мастацкі тэкст своеасабліва “закрывае” чытача ў сябе, сваіх схаваных, патаемных сэнсах, мастацка-

публіцыстычны тэкст С. Грахоўскага адртыты чытачам, акцэнтуючы ўвагу рэцыпіентаў на зразумелай праблеме, выразна выражанай аўтарскай пазіцыі. У публіцыстычным дыскурсе С. Грахоўскага важнае месца займае даследаванне не толькі лёсу канкрэтных людзей (мастак аднавіў некаторыя факты з жыцця В. Шашалевіча, П. Галавача, Б. Мікуліча, У. Хадыкі, С. Баранавых, Р. Бярозкіна, І. Замоціна, М. Зарэцкага, Ц. Гартнага і інш.), а найперш прачытанне псіхалогіі выканаўцаў масавых рэпрэсій і іх ахвяр. Пісьменнік даводзіў, што рэпрэсіі – гэта бесчалавечныя здзекі адных і безвыходнасць іншых. На думку мастака, адных рэпрэсіі расплюшчылі, зла-малі, дэмаралізавалі, знішчылі сістэму маральных арыенціраў, іншых – загартавалі, перайначылі і нават духоўна ўзвысілі: ««Перавыхаванне» ў лагерах мне расплюшчыла вочы, вучыла самастойна думаць, сумнявацца, пратэставаць у душы, але зацята маўчаць» [2, с. 173].

У аповесці “Зона маўчання” пісьменнікам адлюстравана страшэнная карціна духоўных і фізічных здзекаў: абраза, крыўда, прымус, фізічны гвалт, даносы, пабоі, якія не абміналі нават старых, цяжарных і дзяцей. Аўтар падводзіць чытачоў да разваг пра нацыянальныя рысы беларусаў, пра тое, як актыўным, нескароным, з абвостраным пачуццём годнасці беларусам штучна прышчэплівалася псіхалогія пакорнасці, ціхмянасці, памяркоўнасці: ва ўмовах рэпрэсій мільёны людзей “страцілі свае прозвішчы, забываліся абліччы бацькоў і мацярок, баяліся прызнацца, чые яны і адкуль. Так выходзіла страх і комплекс непаўнацэннасці” [2, с. 164].

У цэнтры дыскурсіўна-сэнсавага модусу С. Грахоўскага суб’ектыўныя ўяўленні аб свеце, у якіх перапляліся розныя постмадэрнісцкія інварыянты карціны свету: і бытавыя замалёўкі, і філасофска-экзістэнцыйныя развагі, і лірыка-паэтычныя адступленні, і навуковыя дадзеныя аб хваробах, раслінах і патэнцыяле чалавечага арганізму. Аўтар прапануе чытачам самім вызначыць асноўныя вектары мастацкага тэксту: рэпрэсіі як апарат бескаштоўнай працоўнай сілы; рэпрэсіі як знішчэнне людзей, што не прымаюць сістэму; рэпрэсіі як неабходнае звяно станаўлення маладой дзяржавы; рэпрэсіі як машына матэрыяльнага рабавання і інш.

С. Грахоўскаму належыць прыкметнае месца ва ўзбагачэнні сучаснай культурнай матрыцы тэкстамі рэпрэсаванай дакументальнай публіцыстыкі. Ва ўмовах зніжэння напрыканцы ХХ ст. агульнага даверу грамадства да СМІ пісьменнік спрабаваў не толькі данесці інфармацыю пра нераскрытыя старонкі гісторыі, а найперш наладзіць кантакт з чытацкай аўдыторыяй, сфарміраваць у яе адказную грамадскую пазіцыю, сацыяльную свядомасць. У тагачасных варунках знікнення афіцыйнага, дадзенага “зверху” сцэнарыя інтэрпрэтацыі “рэпрэсаванай” прозы і трансфармацыі замацаваных стэрэатыпаў “чытацкага чакання”, зададзеных папярэднімі

творами гэтай тэматыкі, творчасць С. Грахоўскага абумовіла ажыўленне разнапланавых рэцэптыўных стратэгий, інтэрпрэтацый мастацка-публіцыстычнага тэксту.

Спіс выкарыстанай літаратуры

1. Враги народа и жертвы репрессий [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.chitalnya.ru/work/1591910/>. – Дата доступа: 03.03.2017.
2. Грахоўскі, С.І. Зона маўчання : аповесць / С.І. Грахоўскі. – Мінск : Маст. літ., 2008. – 238 с.
3. Россияне все лучше относятся к Сталину, но жить при нем не хотели бы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.levada.ru/2016/03/25/rossiyane-vse-luchshe-otnosyatsya-k-stalinu-no-zhit-pri-nem-ne-hoteli-by/>. – Дата доступа: 03.03.2017.
4. Сталин и репрессии: меняется ли оценка общества и власти? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://inforu.news/2016/03/11/stalin-i-repressii-menyaetsya-li-ocenka-obshhestva-i-vlasti>. – Дата доступа: 03.03.2017.

Vyacheslav Smal (Brest)

THE PROBLEM OF THE REPRESSION TOPIC RECEPTION IN MODERN BELARUSIAN LITERATURE

Keywords: reception, discursive strategies, publicistic discourse.

Summary. The article deals with the discursive strategies of the works of Belarusian writer S. Grahovski, in which the problem of repressions is presented through artistic and publicist means.

[К содержанию](#)